

Силабус курсу
Основні концепції та школи літературознавства й
інтерпретація тексту

Ступінь вищої освіти - другий (магістерський)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014.02 Середня освіта (Мова і література (німецька))

Рік підготовки - 1, семестр - 1

Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна

Кількість кредитів - 7 кредитів ECTS

Дні занять: згідно розкладу

Консультації: згідно розкладу

Мова викладання: німецька

Керівники курсу

к. філолог.н., доц. **Кебало Микола Степанович**,

к. філолог.н., доц. **Притоліук Світлана Аркадіївна**

Контактна інформація: prytoliuk@tnpu.edu.ua, kebalo@tnpu.edu.ua

Опис дисципліни

Метою курсу є системне опанування магістрантами матеріалу про основні концепції та школи літературознавства, а також ознайомлення із джерелами критичної літератури та надбаннями естетико-філософської думки; формування у майбутнього вчителя-філолога системи знань з інтерпретації художнього тексту, уміння шляхом когнітивного моделювання досліджувати семантичний простір художнього тексту, нарративний дискурс, вивчати індивідуально-авторську картину світу, культурні концепти, особливості їх репрезентації у тексті, динаміку розвитку і місце у творчості певного письменника, осмислювати ідейно-художній зміст твору та роль мовно-стилістичних засобів у формування образної структури тексту. До завдань курсу належать: аналіз історичних, політичних, економічних та культурних чинників, які зумовили виникнення того чи іншого літературного явища; ознайомлення з різними течіями, школами та напрямками, їх представниками; ознайомлення із змістовим наповненням базових літературознавчих термінів та понять, а також, ознайомлення із структурою художнього тексту і системою художніх засобів творення фіктивного світу твору та його образної структури; вивчення різних підходів та методів інтерпретації художнього тексту; розвиток і вдосконалення навиків аналізу та інтерпретації художнього тексту.

Лекції - 48 год.

Практичні – 32 год.

Самостійна робота - 130 год.

Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
	Тема I. Науково-історична основа. Герменевтика. Деконструкція.	Знати моделі герменевтики, постструктуралістичний соціологічний підхід в літературознавстві; мати поняття про аналіз дискурсів та теорію критики; знати особливості англосаксонської психоаналітичної школи, літературної семіотики; розуміти специфіку теорії деконструкції (європейська школа, американська школа).
	Тема II. Аналіз дискурсів. Компаративізм. Структуралізм. Школи літературознавства.	Знати такі напрями літературознавства та їх особливості: новий історизм, культурна поетика, культурний матеріалізм. інтертекстуальність, теорія систем, конструктивізм, міфологічна школа, культурно-історична школа, компаративізм, копенгагенська, московська, та лондонська школи, американський структуралізм, чеський поетизм, французький структуралізм.
	Тема III. Структура художнього твору	Знати основні напрями і методи інтерпретації художнього тексту та можливості підходу до художнього тексту, структуру художнього літературного твору, її основні елементи та взаємозв'язок, чинники, що формують ідейно-образний зміст, стильову форму (композиція і стиль) як засоби втілення ідейно-тематичного змісту твору; мати поняття про єдність форми і змісту, плану змісту і плану вираження твору.
	Тема IV. Наративний дискурс художнього тексту	Знати специфіку наративної структура тексту, різновиди розповідної перспективи, її зв'язок із "образом автора"; , категорію "автора" і "оповідача", типи наратора в художньому прозовому творі: ауторіальний розповідач, різні форми вияву персонального оповідача, засоби мовленнєвої організації тексту, способи передачі мови персонажа: пряма мова, непряма мова, невласне пряма мова, внутрішній монолог; їх лінгво-стилістична характеристика, способи індивідуалізації мови персонажа, композиційно-мовленнєві форми оповіді в художньому тексті.

	Тема V. Специфіка епічних, ліричних та драматичних творів	Знати особливості та жарнові особливості епосу, лірики, драми та можливості оповіді, основні види епічних творів, специфіку драматичних творів, суть драматичного в прозі, лінгвістичну характеристику драматичної оповіді, ліричне в поезії та прозі, суб'єктивний характер ліричної оповіді, композиційне оформлення ліричної оповіді у прозаїчному творі, взаємодію епічної, ліричної та драматичної оповіді у художньому прозаїчному тексті; теорію комплексної інтерпретації тексту, аналітико-синтетичну інтерпретацію художніх текстів.
--	---	--

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1.	Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ у галузях лінгвістики, літературознавства та перекладу, уміння чітко встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.
ЗК 2.	Здатність формулювати нові гіпотези та вирішувати наукові задачі в галузях лінгвістики, літературознавства та перекладу, підбирати відповідні методи для їх розв'язання; володіння основними поняттями й методами лінгвістичного та літературознавчого дослідження та вміння застосовувати їх на практиці.
ЗК 3.	Здатність працювати в команді, вести наукові дискусії, переконувати та впливати на інших учасників колективу; уміння знаходити компромісні рішення й брати на себе відповідальність за їх втілення.
ЗК 8.	Здатність до осмислення предметної галузі (гуманітарні науки, лінгвістика, література, переклад) та специфіки професійної діяльності.
ЗК 11.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного і демократичного громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу
ФК 1.	Здатність вільно орієнтуватися у різних лінгвістичних напрямках і школах, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
ФК 2.	Володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу.
ФК 3.	Здатність формувати в учнів і ЗВО уміння користуватися метамовою лінгвістики, літературознавства та перекладу, виконувати передбачені навчальними програмами види мовних та літературознавчих аналізів.
ФК 5.	Здатність брати участь у різних формах професійної комунікації (семінари, конференції, засідання методичного об'єднання, круглі столи, дискусії), застосовувати знання з психології, педагогіки, мовознавства, літературознавства, методики навчання іноземних мов тощо.
ФК 7.	Здатність використовувати профільні знання у галузі літературознавства для оцінки сучасного літературного процесу в Україні та світі, здатність до теоретико-літературних узагальнень, до виокремлення тенденцій розвитку літератури.
ФК 9	Здатність використовувати можливості мережевих програмних систем та Інтернет-ресурсів для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.
ФК 10	Здатність критично осмислювати сучасну термінологію, наукові поняття, закони, концепції, вчення і теорії, методи дослідження гуманітарних наук, літератури, перекладу, розкривати загальні тенденції, закономірності розвитку гуманітарних наук для формування світоглядних установок, мовної картини світу.
ФК 11	Здатність моделювати та оцінювати синергетичні процеси самоорганізації та саморегуляції на основі мовних та позамовних взаємовідношень.
ФК 13	Здатність використовувати професійні знання і практичні навички в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу та методики навчання іноземних мов і культур, зарубіжної літератури
ФК 14	Здатність знаходити та використовувати інформацію з різних джерел (електронних, письмових й усних) рідною та іноземними мовами для здійснення професійної діяльності.

ФК 15	Здатність вирішувати комплексні проблеми у галузі професійної діяльності, що вимагають глибокого критичного осмислення цілісності знань про природу мови шляхом використання концептуальних та методологічних знань.
ФК 17	Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної професійної діяльності, оцінки науково-педагогічного досвіду, рефлексії та самоорганізації професійної діяльності.

Літературні джерела

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – Львів, 1996. 633с.
2. Баррі Пітер. Вступ до теорії. Літературознавство та культурологія. Переклад з англійської Ольги Погинайко. Київ: «Смолоскип», 2008. 360 с.
3. Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики. М.: Художественная литература, 1975. 502 с.
4. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. М.: Искусство, 1979. 423 с.
5. Барт 1989: Барт Р. Избранные работы: Семиотика: Поэтика: Пер. с фр. / Ролан Барт. М.: Прогресс, 1989. 616 с.
6. Брандес М.П. Практикум по стилистике немецкого языка (для ин-тов и фак. иностр. яз). – М.: Высш.шк., 1990. – 142 с.
7. Будний 2004: Будний В. Порівняльне літературознавство: Підручник / В. Будний, М. Ільницький. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
8. Іваненко С.М., Карпусь А.К. Лінгвостилістична інтерпретація тексту. Книжка для викладача (для факультетів іноземних мов університетів і педагогічних вищих навчальних закладів). – К.: Вид.центр КНЛУ, 2003. – 27с.
9. Женетт Ж. Фигуры. В 2-х т. – М.: Изд-во Сабашниковых, 1998. С. 205.
10. Кристева 2004: Кристева Ю. Избранные труды: Разрушение поэтики / Пер. с фр. / Ю. Кристева. М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2004. — 656 с.
11. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.
12. Duden Bd. 2. Stilwörterbuch der deutschen Sprache. – Mannheim-Leipzig-Wien-Zürich, 1988.
13. Fleischer W., Michel G. Stilistik der Deutschen Gegenwartssprache. – Leipzig, 1991. – 420 S.
14. Fleischer W., Michel G., Starke G. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. – Frankfurt/M., 1993. – 435 S.

15. Geisenhanslüke Achim: Einführung in die Literaturtheorie. Von der Hermeneutik zur Medienwissenschaft. Darmstadt 2003, S. 59-63.
16. Iser Wolfgang. *Der Akt des Lesens. Theorie ästhetischer Wirkung.* 4. Auflage. München: Wilhelm Fink Verlag 1994. 358 S.
17. Köppe Tilman, Winko Simone. *Neuere Literaturtheorien.* Stuttgart, Weimar: Verlag J.B. Metzler, 2013. 334 S.
18. *Methoden und Modelle der Literaturwissenschaft.* – Berlin: Erich Schmidt, 2001. 268 S.
19. *Mezler Lexikon Literatur- und Kulturtheorie. Ansätze – Personen – Grundbegriffe.* – Stuttgart;Weimar: Verlag J. B. Metzler, 2001. 706 S.
20. *Reallexikon der deutschen Literaturgeschichte.* 1. Auf. Berlin, 1925. S. 141-145.
21. Schmid Wolf. *Elemente der Narratologie.* Berlin/Boston: Walter de Gruyter GmbH, 2014. 297 S.
22. Schöttker Detlev. *Theorien der literarischen Rezeption. Rezeptionsästetik, Rezeptionsforschung, empirische Literaturwissenschaft// Grundzüge der Literaturwissenschaft.* – München: Deutscher Taschenbuch Verlag, 2001. S. 537 - 554 S.
23. Schutte Jurgen. *Einführung in die Literaturinterpretation.* – Stuttgart; Weimar: Metzler, 1997. – 231 S.
24. Sexl Martin. *Einführung in die Literaturtheorie.* Wien: Beltz Verlag Weinheim, 2004. 323 S.
25. Sowinski B. *Stilistik.* – Stuttgart, 1991. – 384 S.
26. Sowinski B. *Stilistik: Stiltheorien und Stilanalysen.* – Stuttgart: Metzler, 1999. – 280 S.
27. *Stilwörterbuch,* 2 Bde. Hg. V. H. Becker. – Leipzig, 1970.
28. Zens Maria. *Rezeptionsforschung// Methoden und Modelle der Literaturwissenschaft.* – Berlin: Erich Schmidt, 2001. – S. 179 – 190.
29. Режим доступу: http://www.mythos-magazin.de/erklaerendehermeneutik/pt_literaturtheorien2.pdf
30. Режим доступу: <https://docplayer.org/24727167-Einfuehrung-in-die-literaturtheorie.html>

Політика оцінювання

- **Політика щодо кінцевих строків та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижче (75% від можливої максимальної кількості балів за вид завдання). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування і користування чужими зошитами і матеріалами під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (тема 1) усне опитування, тести, завдання	10
Модуль 2 (тема 2) усне опитування, тести, завдання	10
Модуль 3 (тема 3) усне опитування, тести, завдання	10
Модуль 4 (тема 4) усне опитування, тести, завдання	20
Модуль 5 (тема 5) усне опитування, тести, завдання	20
Залік (теми 1 -5) - тести, завдання	30

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю (екзаменаційні питання)
- 4) Електронне навчання в системі MODLE